

Obsah

Předmluva	9
KAPITOLA 1	
Nové trendy v péči o děti, mládež a dospělé s mentální retardací	11
KAPITOLA 2	
Práva lidí s mentálním postižením	14
KAPITOLA 3	
Metodologické problémy vzdělávání a vzdělatelnosti lidí s mentálním postižením	19
Vzdělatelnost jako základní kategorie pedagogiky	20
Vztah výchovy a vzdělávání a jeho terminologická vymezení	22
KAPITOLA 4	
Psychologická charakteristika lidí s mentálním postižením	24
Klasifikace mentální retardace	27
Diagnostika mentální retardace	31
Četnost mentálně postižených v populaci	32
Psychologické zvláštnosti jedinců s mentální retardací	33
Kognitivní procesy a jejich vývoj u dětí s mentální retardací	35
Utváření osobnosti dětí s mentální retardací	41
KAPITOLA 5	
Nejčastější příčiny mentálního postižení	51
Možnosti prevence vzniku mentálního postižení	53
KAPITOLA 6	
Současný systém výchovy a vzdělávání dětí s mentální retardací	55
Speciálněpedagogická centra (SPC)	56
Předškolní výchova dětí s mentální retardací	58

Zvláštní školy	60
Pomocné školy	65
Speciální třídy při základních a zvláštních školách a ústavech sociální péče	77

KAPITOLA 7

Další vzdělávání a profesní příprava mládeže s mentální retardací	79
Odborná učiliště	80
Praktické školy	80

KAPITOLA 8

Didaktické principy vzdělávání žáků s mentální retardací	87
Organizace vyučování	88
Hodnocení a klasifikace žáků	89
Osobnost učitele a vychovatele	89
Spolupráce s rodiči žáků a její specifické problémy	90
Některé netradiční formy vzdělávání žáků s těžším a těžkým mentálním postižením	91
Nonverbální komunikační metody	95

KAPITOLA 9

Výchovná a vzdělávací péče o lidi s těžkým a hlubokým postižením	98
Hledání nových forem práce s lidmi s těžkým a hlubokým postižením	101

KAPITOLA 10

Integrace žáků s mentálním postižením	109
Integrace a její sociální aspekty	110
Integrace a její psychologické aspekty	111
Pedagogické aspekty integrace žáků s mentálním postižením	113
Integrované vzdělávání v zahraničí	114

KAPITOLA 11

Výchova a vzdělávání dětí s Downovým syndromem	117
Fyziognomie a anatomické zvláštnosti lidí s Downovým syndromem	118
Příčiny vzniku Downova syndromu	120
Úroveň rozumových schopností lidí s Downovým syndromem	122
Včasná péče o děti s Downovým syndromem	124
Vzdělávání dětí s Downovým syndromem	124

KAPITOLA 12

Výchova a vzdělávání dětí s autismem	126
Diagnostická kritéria autismu	128
Možnosti vzdělávání dětí s autismem	129

KAPITOLA 13

Výchova dítěte s mentální retardací v rodině	132
---	------------

KAPITOLA 14

Ústavní péče o lidi s mentálním postižením	136
Anketa o humanizaci života v ústavech sociální péče	140

KAPITOLA 15

Některé nové formy péče o osoby s mentálním postižením	145
Osobní asistence	145
Pěstounská péče	148
Neformální komunitní péče	149
Služby dočasné výpomoci	150

KAPITOLA 16

Společenské organizace a občanská sdružení a jejich role v péči o mentálně postižené	151
Závěrem	155
Literatura	157

Přílohy

Příloha 1:	160
Deklarace o právech mentálně postižených osob, vyhlášená na Valném shromáždění Organizace spojených národů dne 20. prosince 1971	
Příloha 2:	161
Informace pro školské úřady ČR, č. j. 23 518/98-24: Kritéria pro zřízení přípravného stupně pomocné školy	

Příloha 3:	162
Metodický pokyn k zápisům do školy dětí s těžším mentálním postižením, dětí s více vadami a dětí s autismem, č. j. 19 843/97-22	
Příloha 4:	166
Metodický pokyn ke klasifikaci a hodnocení žáků zvláštní školy, č. j. 10 182/98-24	
Příloha 5:	173
Metodický pokyn k hodnocení žáků pomocné školy	
Příloha 6:	178
Učební obory odborných učilišť ve školním roce 1999/2000	